

Cvičení z diskretní matematika – řešení příkladu

Zadání příkladu:

Situace tří výrobců a tří odběratelů jednoho výrobku je popsána v následující tabulce (viz následující slajd), a to včetně jednotkových cen dopravy.

- 1 Proved'te rozdělení dopravy metodou severozápadního rohu.
- 2 Najděte optimální rozdělení dopravy dostatečným opakováním optimalizačního kroku.

– z ložské zápočtové písemky, zadání pro skupinu A

	O_1	O_2	O_3	
V_1	2	3	1	10
V_2	3	2	2	12
V_3	1	4	4	6
	14	8	6	

1

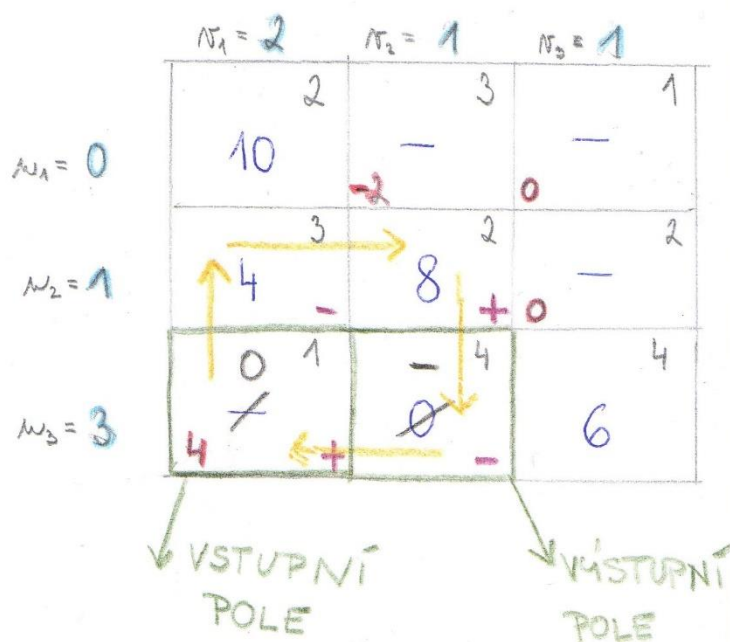
	O_1	O_2	O_3	
V_1	10	—	—	10
V_2	4	8	—	12
V_3	—	0	6	6
	14	8	6	

(Handwritten solution showing the first step of the Northwest Corner Rule. Blue arrows indicate the path: starting at (V1, O1) with 10 units, then moving down to (V2, O1) with 4 units, then right to (V2, O2) with 8 units, then down to (V3, O2) with 0 units, and finally right to (V3, O3) with 6 units. Dashed lines and dashes indicate the remaining capacity in each cell.)

- 1) Příklad začneme řešit v poli, které je dáno průsečíky V_1 a O_1 . Snažíme se naplnit požadavek O_1 , tak aby nebyla překročena kapacita V_1 , proto do daného pole doplníme číslo 10. Jelikož jsme vyčerpali kapacitu výrobce V_1 , doplníme na zbylá pole v tomto řádku pomlčky a přesouváme se do dalšího řádku.
- 2) Řešíme pole V_2O_1 , Odběratel O_1 už požaduje pouze 4 kusy, což splňuje kapacitu výrobce V_2 , a proto do tohoto pole můžeme doplnit číslo 4. Jelikož jsme vyčerpali požadavky odběratele O_1 , tak v tomto sloupci na zbylá místa doplníme pomlčku a přesouváme se do vedlejšího sloupce.

- 3) Řešíme pole V_2O_2 , požadavek O_2 je 8, což se shoduje se zbytkem kapacity V_2 , proto do tohoto pole doplníme číslo 8. Protože jsme vyčerpali požadavky odběratele O_2 i kapacitu výrobce V_2 , tak musíme do jednoho z vedlejších nevyřešených polí napsat nulu, abychom prošli celým grafem. Z možných polí (V_3O_2 a V_2O_3) jsme zvolili pole V_3O_2 .
- 4) Přesouváme se do posledního nevyřešeného pole, tedy V_3O_3 . Zde zjišťujeme, že požadavky se shodují s kapacitou, a proto do tohoto pole doplníme číslo 6.
- 5) Nakonec stanovíme cenu dopravy: $10*2 + 4*3 + 8*2 + 4*0 + 6*4 = 72$.

2

- 1) Zjistíme počet nepomlčkových polí (5) a určíme počet multiplikátorů (6), protože jejich rozdíl je roven 1, můžeme si jeden multiplikátor zvolit ($u_1 = 0$). Díky tomu můžeme vypočítat multiplikátor v_1 , protože víme, že hodnota multiplikátoru u_1 + hodnota multiplikátoru v_1 se musí rovnat ceně v daném poli ($0 + ? = 2$), z toho víme, že multiplikátor $v_1 = 2$.
- 2) Přesuneme se na další nepomlčkové pole v tomto sloupci (u_2v_1). Podle předchozího algoritmu určíme $u_2 = 1$.
- 3) Přesuneme se na další nepomlčkové pole v daném řádku (u_2v_2). Podle předchozího algoritmu určíme $v_2 = 1$.
- 4) Stejným způsobem dopočítáme $u_3 = 3$ a $v_3 = 1$ (značeno modře).
- 5) Následně vypočítáme pomocnou cenu v pomlčkových polích (značena červeně), poté určíme pole s největší pomocnou cenou, jako vstupní pole (označeno zeleně). Pomocnou cenu vypočítáme pomocí vzorce: $u_n + v_n - \text{cena daného pole} = \text{pomocná cena}$. Například pro pole u_1v_2 dosadíme do vzorce $0 + 1 - 3 = -2$, takto získáme i pomocné ceny pro zbývající pomlčková pole: $u_1v_3 = 0$, $u_2v_3 = 0$, $u_3v_1 = 4$. Nejvyšší pomocná cena je v poli u_3v_1 , a proto toto pole označíme za vstupní.
- 6) Hledáme uzavřený okruh, který začíná i končí ve vstupním poli, přičemž směr můžeme měnit pouze v nepomlčkovém poli (vyznačeno žlutě). Máme dvě možnosti, ale rozdíl je pouze ve směru.
- 7) Ve vstupním poli vyznačíme plus a následně, v každém poli kde jsme změnili směr, píšeme střídavě - a + (v obr. značeno hnědě).

- 8) Zjistíme, že nejvyšší číslo, které můžeme odečíst, tak abychom nezískali v buňce záporné číslo je číslo 0. Tímto krokem zjistíme, výstupní pole: u_3v_3 . Pomlčku ve vstupním poli přepíšeme na přičítané číslo (0). Do výstupního pole nepíšeme 0, ale pomlčku. Následně opíšeme tabulku s cenou a novými hodnotami buněk.
- 9) Celý proces opakujeme do doby, než jsou všechny pomocné ceny záporné nebo rovny nule, pak jsme získali optimální rozdělení dopravy:

$\pi_1 = 2$ $\pi_2 = 1$ $\pi_3 = 5$

	2	3	1	
$u_1 = 0$ VÝSTUPNÍ POLE	10	-	-	
$u_2 = 1$	4	8	4	
$u_3 = -1$	4	-	2	
				VÝSTUPNÍ POLE

(Handwritten annotations: Red arrows show flow from (1,2) to (1,3) and (1,3) to (1,1). From (2,1) to (2,2) and (2,2) to (2,3). From (3,1) to (3,2) and (3,2) to (3,3). Signs: (1,2) -, (1,3) -, (2,1) -, (2,2) +, (2,3) +, (3,1) +, (3,2) -, (3,3) -.

$\pi_1 = 2$ $\pi_2 = 5$ $\pi_3 = 5$

	2	3	1	
$u_1 = 0$	8	-	2	
$u_2 = -3$	-	8	4	
$u_3 = -1$	6	-	2	
				VÝSTUPNÍ POLE

(Handwritten annotations: Red arrows show flow from (1,2) to (1,3) and (1,3) to (1,1). From (2,1) to (2,2) and (2,2) to (2,3). From (3,1) to (3,2) and (3,2) to (3,3). Signs: (1,2) -, (1,3) -, (2,1) -, (2,2) +, (2,3) +, (3,1) +, (3,2) -, (3,3) -.

Výsledná tabulka, optimální řešení:

	$\pi_1 = 2$	$\pi_2 = 1$	$\pi_3 = 1$
$\omega_1 = 0$	8 ²	- ³	2 ¹
$\omega_2 = 1$	- ³	8 ²	4 ²
$\omega_3 = -1$	6 ¹	- ⁴	- ⁴

Výsledná optimální cena: $8 \cdot 2 + 2 \cdot 1 + 8 \cdot 2 + 4 \cdot 2 + 6 \cdot 1 = \underline{48}$